

M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)

ਤੱਕ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਧਿਕਤਮ ਐਕਟੀਵ ਪਰਸਨਲਿਸ ਮੋਰੀਟਰ ਕਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਤਨਲਾਲ ਭੰਨਲਾਲ ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂਲਾਲ ਹਜ਼ਾਰੀਲਾਲ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਜੋ ਵਾਰਸਾਂ ਜਾਂ ਵਾਰਿਸਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵਾਰਸ ਖੁਦ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਗ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਬਚਿਆ ਹੈ।

(5) ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਫੁਲ ਬੈਚ:

I.L.R. Punjab and Haryana**(1972)2**

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ, ਐਚਆਰ ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਬੀਆਰ ਤੁਲੀ ਜੇ.ਜੇ.

M/S ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਐਡ ਕੰਪਨੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ.

i

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1970 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 480.

21 ਦਸੰਬਰ 1971

ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ (1914 ਦਾ I)— ਧਾਰਾ 36— ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ— ਕੀ ' ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ— ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ— ਕੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਮਪੀ 2001

(3) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1964 ਪਟਨਾ 548

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲੀ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਸੰਸਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਪੀਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਤੋਲੇਗਾ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡਿਫਾਲਟ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ/ਡਿਫਾਲਟ 3 7 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ; ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਈ ਦੇ ਉਪਬੰਧ 3. ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਸੇਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ■ j ' f & | > ୧

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਜੀ. ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ - ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ-ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ 19 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 21 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਸੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ

M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)

ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ (ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ)

ਦਰਜ਼ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਵੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ। ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬਲੈਕ 'ਤੇ ਨਾ ਲਗਾਉਣ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਟੀ.ਐਸ.

ਐਸ ਐਸ ਕੰਗ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ), ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਤੁਲੀ, ਜੇ.-ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਸੂਰੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਰੀ, ਜੇ. ., ਸ਼ੱਕ | ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ। ਉਸ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੇ ਰੇਲਵੇ, ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਲਈ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਮਾਰਚ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਠੇਕੇ ਲਈ ਕੋਟਾ 11640 ਪਰੂਫ ਲੀਟਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੈਫਲੈਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ 2,75,000.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬਾਰਾਂ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਕਿਸ਼ਤ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 25 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਠੇਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ 12 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ 22,916.00 ਰੁਪਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਅਗਸਤ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ 15 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਸਤ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ 13 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, 4 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਤੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੁਲਜ਼, 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ) ਦੇ ਨਿਯਮ 36 (24) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਡਿਵਾਲਟਰ, ਯਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ, ਨੇ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਬਕਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 20 ਜਨਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਵਿਸ਼ਾ: ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ।

ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ.

ਤੁਸੀਂ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਹੋ। ਕਿਸ਼ਤ ਦੀ ਰਕਮ, ਰੁ. ਇਸ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1969 ਦੇ 22,916 ਰੁਪਏ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ

I.L.R. Punjab and Haryana**(1972)2**

25 ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। (ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੰ. 15(ii) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 36(23) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਲਿਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੂਲਜ਼, 1956 ਦੇ ਨਿਯਮ 37 (33)(i), ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਇਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੁਲੈਕਟਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ, ਆਪਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾ ਕੇ।

ਨਵੰਬਰ, 1969 ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਿਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੂਲਜ਼, 1956 ਦੇ ਨਿਯਮ 36(23) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮਾਂ ibid ਦੇ ਨਿਯਮ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਠੇਕੇ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 36(24) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 10 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: -

"ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੀ.ਐਲ. ਠੇਕਾ, ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ L-13 ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ 50 ਬੈਲੇ (900 B/Ls) ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।"

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਦਾ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ, ਨਵੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ 13 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ 11 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਰਾਤ 8.00 ਵਜੇ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਜੇ' ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਲਾਮੀ 13 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। 33,635.00 ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 56,551.00 ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ

M/s. Mulkh Raj-Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)

1661

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੇ ਰੁਪਏ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 22,916.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ। 33,635.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ 56,551.00 ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। 33,635.00 ਰੀਆਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਲਾਇਸੈਂਸ-ਫੀਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਤੋਂ 70,135 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ। ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਕਮੀ ਦੀ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਲਈ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1969-70 ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਥਿਤ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਬਲੈਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਰਿੱਟ ਨੈਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ 4 ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਿਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। . ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੈਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਹੈ ਜੋ 20 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22,916.00 ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਤੰਬਰ ਜਾਂ ਨਵੰਬਰ ਜਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਹੀਨਾ. ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਦਾ ਦਮਨ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੈ

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 20 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"36. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਪਾਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-

- (a) * * * * *
- (b) ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

"36.23. The security deposit, if be any, and the licence fee shall payable by the person in the whose bid has been accepted, following manner—

- (a) * * * * *
- (b) (i) ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ 1/12 ਵੇਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੀਸ, ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। . ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (c)) ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ 12 ਬਰਾਬਰ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਹਰੇਕ instalment ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 25 ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

ਫੀਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਾਨ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੀਨਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

- (d) i) ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 25 ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਅਨੁਪਾਤਕ ਮਾਸਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਧਾਰਣ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਮਾਸਿਕ ਕੋਟੇ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਉਸੇ ਦਰ 'ਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਵਾਧੂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ 12 ਵਾਂ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1969 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ 12 ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 25 ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਮਹੀਨੇ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰੀਆਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉਸ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਮੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬੋਲੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਫਾਲਟ com ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨਗੋਂਦਰ ਨਾਥ ਬੋਰਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ, ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)। ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ :-

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਸ.

- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸਸੀ 398

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੈਂਡਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਟੈਂਡਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਨ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਲੂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਲੜੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਸਪੀਕਿੰਗ ਆਰਡਰ' ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ, ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿੱਚ, ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ।

(6) ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਮੈਸਰਜ਼ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (2) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਪੀ ਸੂਗਰ ਡੀਲਰਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ, 1962 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਲਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ 'ਅਪੀਲ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਸਮੱਗਰੀ'. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 'ਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ। ਇਹ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ: ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਖੰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ - ਐਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੈਟ ਸੀ।

(7) ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੰਜਾਬ

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

ਆਬਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਆਦੇਸ਼, 1956 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਤੀ ਵਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਥਾਰਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ ਮੈਸ . ਇਸ਼ਟੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ

 .i * .IB * .II.B., II. | B ਆਇਲਕ: A ai A IWR., .II., .II., .IB *** <w*iRI«a«Wi~wwi«a«B»Mi«Bh^

(2) 1970 ਕਰਟ. ਐਲਜੇ 697

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ.. ਮੈਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। 1. ਇਸ ਲਈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੈਕਟਰ 'ਤੇ ਵਿਵੇਕ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰ, ਭਾਵ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦਾ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਘੱਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਣਪਛਾਤੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਸੰਸਕਰਣ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕਲੈਕਟਰ-ਨੋ ਸਹੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। . ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਤਿੰਸ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ-7 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: -

“ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ

ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਗੁਣ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ : ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਹੱਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸੈਟਿਸ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੋਵੇ। ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਠੋਰਤਾ, ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਫੈਸੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਸੀ। "

(9) ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਐਨ. ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਕਿਹਾ:--

"ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ।

ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

ਪਏਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ।

(10) ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 3 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 22,916,00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 25 ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ, ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 37(33)(i) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38(c) ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਸੀ।

ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲਰਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਕੰਪਲੇਟਡ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਰਤੀਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨਵੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੋ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਨੂੰ ਮੈਕਸਿਮ ਅੱਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਸਨ: -

- (1) *M/s ਇਸ਼ਟੂ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), (ਸੁਪਰਾ);*
- (2) *ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) (ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ.ਜੇ. ਵਾਈ.*
- (3) *M/s ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), (ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਸਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.)*

(12) *ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (7), ਜੋ ਕਿ ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਸੂਰੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਇਕ ਜਾਇਜ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸੀ? - ਨੋਟਿਸ ਦਿਓ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੂਰੀ, ਜੇ., ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ., ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਤੀਜੇ ਜੱਜ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.) ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੂਰੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਬਾਰੇ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।*

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘਾਟੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 13 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਠੇਕੇ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਨਿਯਮ 36 (24) ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“36 (24) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੀਸੇਲ ਜਾਂ ਰੀਸੇਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਡਿਫਾਲਟ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1914 ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਜਿਹੇ ਰੀਸੇਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਐਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇਗਾ। -16 ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫਸਰ ਇੰਚਾਰਜ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਜੁਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

I(6) a W. 431 of 1970 ਨੇ 26 ਅਗਸਤ, 1970 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

(7) 1970 ਦੇ CW 625 ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਅਸਲ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ। ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਅਸਲ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਪਿਛਲੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਨਿਯਮ 36 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 36 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ।
ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੇਗਾ: -

- (a) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;
- (b) ਐਲ. 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਦਾ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ
ਅਤੇ ਐਲ. 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੀਅਰ;
- (c) ਕੀਮਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;
- (d) ਮੌਕੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ
- (e) ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਇੱਛੁਕ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(14) ਇਸ ਤਤਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਹਸੀਬੈਂਡ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਸੀ। ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਨਿਯਮ 36(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਉੱਪਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਰਿੰਗ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 11 ਫਰਵਰੀ 1970 ਨੂੰ 13 ਫਰਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੋਟਿਸ ਸੀ। ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 36 (4) *ibid* ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 13 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਚਾਵਲਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (8), (8), ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

“ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਥ ਲਾਇਸਿਟੀ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਜਾਂ ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਲਾਨਾ ਨਿਲਾਮੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 20 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਤਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਪੈਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਰਨੀ ਪਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈਂਡਬਿਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮ 36 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੈਂਡਬਿਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਨਿਲਾਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ। ਦੇਸੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ

(8) 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 2220 ਆਫ 1968 ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਹੈਂਡਬਿਲ ਤੋਂ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ (ਐਲਪੀਏ ਨੰ. 57, 58 ਅਤੇ 59 ਆਫ 1969) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 2-0 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. ਜੇ.), ਮੈਸ. ਲਾਲ ਚੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (9), ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਚਾਵਲਾ (8), (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀਆ ਜੇ. ਅਧੀਨ:

“ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੇਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਚਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੱਥ ਲਾਇਸਿਟੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਇਹ

M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)

ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੇਐਨ ਗੁਰੁਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ (10) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਟੀ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1953-54 ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਨ। ਮੈਸੂਰ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1901 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ - ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਪ ਪੀਲੈਟ ਦੀ ਬੋਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਫੋਟਮਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੌਥਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਟੀ ਪ੍ਰੀ- ਸੀ. ਨਿਲਾਮੀ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 11.10 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਟੀ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ

1969 ਦਾ 1(9) ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 585 24 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(10) (1955) 1 SCR 305

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਟੀ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਡਹਾਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਆਪਹੁਦਰੀ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ / ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ, ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਬੋਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 309 'ਤੇ ਇਹ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:-

"* * * * ਇਹਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁਨਾਫਾ ਸਰੋਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ * * * * ਇਹਨਾਂ ਵਪਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁੜ-ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤ 15 (iv) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 36 ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਬਕਾ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਡੂੰਘਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਉਹਨਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕਰਨ ਯੋਗ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ

ਉਲੰਘਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ (ਸੀਡਬਲਯੂ, 585 ਵਿੱਚ) 6 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 13 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਛੇ ਜਾਂ ਸੱਤ ਦਿਨ ਬਾਅਦ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 1968 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਡੀ') ਦੇ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ 3 (ਕੁਲੈਕਟਰ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 (ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਮ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁੜ-ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਤਮਾਰ-ਟਾਂਡਾ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ 3 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਈ') ਪਤੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਉਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਵੇਲੇ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਬ ਲਾਇਕੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। 'ਸਮੇਂ ਸਿਰ' ਸ਼ਬਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਭਾਵ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 6 ਜਾਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਜਾਂ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਾਪਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾਅ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸੀ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਮ ਹੈਂਡਬਿਲਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡਬਿਲ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਆਰ. 4/1) ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, :-

ਇਹ ਕਿ 1968-69 ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਸੂਹਾ, ਮੁਕੇਰੀਆਂ, ਟਾਂਡਾ, ਹਾਜ਼ੀਪੁਰ, ਬੋਗਰਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਦੀ 13 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਫ਼ਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।, ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਅਫ਼ਸਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ) ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਰਫਤਾਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।'

ਹੈਂਡਬਿਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

'ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਚ

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 25, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕੱਠਕ ਬੋਲੀਕਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੌਲਵੈਂਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ।'

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈਡਬਿਲ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ.), (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 585 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੈਡਬਿਲ (ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ. 4/1? ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੀ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ 572 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਾਲ ਇੰਨਾ ਛੋਟਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹੈਡਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਉਪ ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥਹੀਣ ਰਸਮੀਤਾ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ। ਰਾਜ ਨੂੰ. ਪਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਸੇਰੀਣੀ ਰੰਗ ਦੇ ਦੇਵੇ।"

ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਰਸਾਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। *ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ* (8) (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ। *ਲਾਇ ਚੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਈ* (9) (*ਸੁਪਰਾ*) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ' ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੀ-ਨਿਲਾਮੀ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ। -ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(15) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਂਡਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ 3 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਹੁਕਮ 11 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ

ਹੁਕਮ। ਅੱਠ ਕੀਮਤੀ ਦਿਨ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ 13 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਛੇ ਜਾਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਉੱਘੇ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਿਲਾਮੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 11 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ, ਜਦੋਂ ਆਰਡਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) 7 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਨੂੰ ਨਿਯਮ 36 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਲਈ ਹਾਟ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕੋਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਲ 1969-70 ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ 4 ਮਹੀਨੇ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਇੱਛੁਕ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਅਮਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 36 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 13 ਫਰਵਰੀ 1970 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਉਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(17) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ,

(18) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 33,635.00 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਘਾਟੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

RS N ARULA, J.—ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

HR S ODHI, J.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ

**M/s. Mulkh Raj Krishan Kumar & Co. v. The State of Punjab, etc.
(B. R. Tuli, J.)**

ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਕੰਚਨ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ।

ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਨ ਬੀ ਆਰ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - - ਬਿਨੈਕਾਰ,

ਬਨਾਮ.

M/S ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਲ ਕੁਠਿਆਲਾ, ਜਵਾਬਦਾਰ।

1971 ਦਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 3।

21 ਫਰਵਰੀ 1972 ਈ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII) — ਸੈਕਸ਼ਨ 271 ਅਤੇ 297 — ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ I (1922 ਦਾ XI) — ਸੈਕਸ਼ਨ 34 — 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ — ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ - ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ—ਕੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 271(1) (ਏ) ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ—ਕੀ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਹੈ।